

METİNLER

Türk Arama ve Kurtarma Yönetmeliği

BKK. 88/13559-11 Aralık 1988

RG. 7 Ekim 1989-20042

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye hava sahası, karahudutları, içsuları ve karasuları içinde ve açık deniz sahalarında yapılacak arama-kurtarma hizmetlerinin yürütülmesinde, ilgili bakanlık ve kuruluşların görev ve sorumluluklarının tesbiti ile arama-kurtarma faaliyetlerinin; 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 4749 sayılı Şikago'da 7 Aralık 1944 Tarihinde Akit ve İmza edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ile Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hukukunda Kanun, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu, 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun, 6812 sayılı İstişari Denizcilik Teşkilatının Kurulması Hakkındaki Devletlerarası Sözleşmeye Katılmamıza ve Bu Sözleşmenin Tasdikine Dair Kanun ile sözkonusu Teşkilat Sözleşmesinde Yapılan değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair 3169 sayılı Kanun, 3171 sayılı Denizde Arama ve Kurtarma Uluslararası Sözleşmesi ile Ekinin ve Konferans Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu ve yürürlükteki diğer ilgili mevzuat ile uluslararası çok taraflı ve iki taraflı sözleşmeler esasına uygun olarak yürütülmesini sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönetmelik, T.C. Hükümetince 1 inci maddede belirtilen mevzuat ve bu Yönetmelik kapsamında kendilerine arama-kurtarma hizmetlerinin yerine getirilmesinde doğrudan veya dolaylı olarak görev verilmiş bütün bakanlık, kuruluş ve kurumları kapsar.

Görev ve Sorumluluk

Madde 3 - Bu Yönetmeliğin uygulanmasından, 1 inci maddede belirtilen mevzuat çerçevesinde, Genelkurmay Başkanlığı (Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları), Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü), Dışişleri Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı (Deniz Ulaştırması Genel Müdürlüğü, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, D.H.M.İ. Genel Müdürlüğü, PTT İşletmesi Genel Müdürlüğü, Telsiz Genel Müdürlüğü, Türkiye Denizcilik İşletmeleri Genel Müdürlüğü, D.B. Deniz Nakliyatı T.A.Ş. Genel Müdürlüğü, T.H.Y.A.O. Genel Müdürlüğü), Tarım

Orman ve Köyişleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Türk Hava Kurumu ile bu bakanlık ve kuruluşların ilgili diğer birimleri ve sorumludur.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte geçen;

- a) "Arama ve Kurtarma" hava ve deniz vasıtalarının karada, havada, suüstünde ve sualtında tehlikeye maruz kalması, kaybolması veya kazaya uğraması hallerinde; bu vasıtalarındaki şahısların hertürlü araç, özel teçhizat veya kurtarma grupları (birlikleri) kullanılarak aranması ve kurtarılması işlemini,
- b) "Kazazedeler" (a) bendinde belirtilen ve buldukları mahalde yaşama şartları tehlikede bulunan kişileri,
- c) "Arama ve Kurtarma Harekatı" arama ve kurtarma için icra edilen faaliyetlerin bütünü,
- d) "Ana Arama-Kurtarma Koordinasyon Merkezi" Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde kurulan, karada, denizde ve havada, arama ve kurtarma hareketinin en üst düzeyde koordinasyonunu ve işbirliğini sağlayan ve halin icabına göre kanunlar, uluslararası çok taraflı ve iki taraflı sözleşmeler esaslarına göre komşu ülkelerle de koordinasyon ve işbirliği kuran merkezi,
- e) "Sivil Deniz/Hava Arama-Kurtarma Koordinasyon Merkezleri" kendi bölgeleri için de yapılacak arama ve kurtarma hareketinde bilgi toplama, değerlendirme ve ilgili yerlere bilgileri aktarma, hizmetlerini yapan, kendi alt kuruluşları, diğer ilgili kuruluşlar ve askeri birliklerle Ana Arama-Kurtarma Koordinasyon Merkezi adına koordinasyonu sağlayan merkezleri,
- f) "Sivil Yardımcı Arama-Kurtarma Koordinasyon Merkezi" kendi bölgesi içinde, denizden ve havadan yapılacak arama ve kurtarma hareketinde koordinasyon sağlayan, bilgi toplayan ve bu bilgileri ilgili yerlere zamanında ulaştıran ve verilecek görevler çerçevesinde arama ve kurtarma faaliyetlerini yürüten merkezi,
- g) "Sivil Tali Arama-Kurtarma Koordinasyon Merkezi" sivil ve/veya askeri yardımcı arama-kurtarma koordinasyon merkezi içindeki tali bölgelerde, denizden ve havadan yapılacak arama ve kurtarma hareketinde koordinasyonu sağlayan, bilgi toplayan, değerlendiren ve ilgili yerlere zamanında aktaran ve verilecek görevler çerçevesinde arama ve kurtarma faaliyetlerini yürüten merkezi,
- h) "Askeri Arama-Kurtarma Koordinasyon Merkezi" askeri arama ve kurtarma faaliyetlerini kontrol ve koordine eden, sivil arama kurtarma koordinasyon merkezi ile gerekli koordinasyon ve işbirliğini yapan, arama-kurtarma merkezinin arama ve kurtarma ile ilgili olarak doğrudan görev verebilen, arama ve kurtarma hareketinin bölge, durum ve özelliğine göre hangi kuvvete bağlı arama-kurtarma merkezi tarafından yürütüleceğini tayin eden ve arama ve kurtarma faaliyetlerini devamı süresince takip eden mer-

kezi,

i) "Askeri Arama-Kurtarma Merkezi" her kuvvet komutanlığının kendi ile ilgili arama ve kurtarma hizmetlerinin koordine ve icrasından sorumlu olan, gerektiğinde diğer kuvvet arama-kurtarma merkezlerinden ve olay mahalline en yakın sivil arama-kurtarma merkezlerinden yardım talebinde bulunan, hareketin durumuna göre yetki ve sorumluluklarını sivil ve/veya askeri yardımcı arama-kurtarma merkezlerine veya sivil tali arama ve kurtarma koordinasyon merkezlerine devredebilen merkezi,

j) "Askeri Yardımcı Arama-Kurtarma ve Koordinasyon Merkezi" tespit edilen bir bölge içinde yapılacak arama ve kurtarma hareketinin koordinasyonundan ve yürütülmesinden sorumlu olan merkezi,

k) "Askeri Tali Arama-Kurtarma Merkezi" arama ve kurtarma bölgesi dahilinde tahsis edilen muayyen bir sahada arama ve kurtarma faaliyetlerinin arama-kurtarma merkezi adına kontrol ve koordine edip yönetildiği, arama-kurtarma merkezi tarafından verilen arama ve kurtarma direktiflerini uygulayan, kendilerine yapılan arama ve kurtarma taleplerini değerlendiren ve arama-kurtarma merkezlerine bilgi veren, arama ve kurtarma hareketinde kendi sorumluluk bölgesi içinde arama ve kurtarma birliklerinin hareketini planlamakta serbest olan ve kendi birlikleri kafi gelmediği takdirde arama-kurtarma merkezlerinden yardım isteğinde bulunabilen merkezi,

l) "Olay Yeri Amiri (Komutanı)" kaza yerinde arama ve kurtarma hareketini koordine ve icra eden amiri (komutanı) (olay meydana geldiği sırada olay mahallinde bulunan veya aldığı ihbar üzerine arama ve kurtarma maksadıyla, olay yerine ilk intikal eden gruptaki (birlikteki) en kıdemli amir (komutan) olay yeri amirinin (komutanının) görev ve sorumluluklarını, arama-kurtarma merkezleri tarafından özel olarak bir olay yeri amiri (komutanı) tayin edilinceye kadar otomatik olarak deruhte eder),

m) "Arama-Kurtarma Grubu (Birliği)" arama ve akurtarma faaliyetlerinin süratli bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli her türlü teçhizatla donatılmış ve özel eğitim görmüş personelden oluşan grubu (birliği),

ifade eder.

Kısaltmalar

Madde 5 - Bu Yönetmelikte geçen kısaltmalar şunlardır:

a) "AK" Arama ve Kurtarma,

b) "AAKKM" Ana Arama-Kurtarma Koordinasyon Merkezi,

c) "AKKM" Sivil (deniz, hava) ve/veya askeri arama-kurtarma koordinasyon merkezi,

d) "YAKKM" Sivil ve/veya askeri yardımcı arama-kurtarma koordinasyon merkezi,

- e) "TAKKM" Sivil tali arama ve kurtarma koordinasyon merkezi,
- f) "AKM" AK faaliyetlerini koordine eden ve/veya yürüten sivil ve/veya askeri arama-kurtarma merkezi,
- g) "TAKM" Askeri tali arama-kurtarma merkezi,
- h) "AKG", "AKB" Arama-Kurtarma Grubu, Arama-Kurtarma Birliği
- i) "ICAO" Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı,
- j) "PTT" Türkiye Cumhuriyeti Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü,

Arama ve Kurtarma Faaliyetleri

Madde 6 - AK faaliyetlerinin esasları şunlardır:

- a) AK faaliyetleri Ulaştırma Bakanlığının koordinatörlüğünde yürütülür. AK hareketinin asli amacı hayat kurtarmaktır. Milliyet farkı gözetilmeksizin icra edilen bu faaliyet milli bir sorumluluk olup, sulh zamanlarında diğer görevlere nazaran öncelik taşır. "ARAMA-KURTARMA" kodu ile istenilecek muhabere taleplerine, PTT birimlerince mutlak öncelik sağlanır. İlgili bakanlık ve kuruluşlar, birimlerine bu hususta gerekli direktifleri verirler.
- b) AK hizmetlerinde, ilgili bakanlık ve kuruluşlar, 1979 tarihli Denizde Arama ve Kurtarma Uluslararası Sözleşmesi ve bu Yönetmelik esasları doğrultusunda hazırlayacakları ve bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde AAKKM'ne gönderecekleri kendi AK yönergeleri gereğince, imkan ve kabiliyetleri nisbetinde görev yapmakla yükümlüdürler.
- c) Ulaştırma Bakanlığı, AAKKM'ni yurt çapında, hareketin etkinliğini sağlayacak şekilde kurar ve mevcut imkanlardan faydalanarak ilgili merkezlerle muhabere irtibatlarını sağlar.
- d) 3 üncü maddede belirtilen bakanlık ve kuruluşlar ile bunların birimleri aldıkları tehlike haberini süratle AKKM'lerine bildirirler. Görev alan YAKKM, TAKKM ve AKM, TAKM'leri de AK hareketine ait gelişmeleri anında ilgili AKKM'ne bildirirler.
- e) YAKKM, TAKKM ve AKM, TAKM'leri AK hareketinde kendi sorumluluk sahalarında AK hareketini planlayarak icra eder ve/veya bölgelerindeki kuruluşlarla koordine yaparlar. Gerektiğinde AKKM'lerinden yardım isterler. Böyle bir isteği alan AKKM, isteğin mahiyetine göre ilgili bakanlık, kuruluşlar ve komşu ülkelerin AKKM'leri ile temasa geçerek istenen yardım talebini derhal bildirmek, bu bakanlık ve kuruluşlar da talep edilen yardımı, imkanların elverdiği ölçüde karşılamakla yükümlüdürler.
- f) AK görevine tahsis edilen uçak, gemi veya diğer araçlar; kendi bölgelerindeki radarlar, sahil istasyonlar ve meydan hava trafik kontrol birimleri ile radyo/telsiz ve kolaylıkları vasıtasıyla devamlı teması sürdürür, durum değişikliklerinde rapor verirler ve

gerekli talimatı alarak gereğini yaparlar.

AK hareketi ile ilgili gelişmeler hakkında AKKM'ne devamlı bilgi akışı sağlanır. Her hangi bir AK hareketi sonunda bu faaliyette görev almış bulunan AKKM, YAKKM ve bakanlık ve kuruluş, safahat ve sonucu içeren raporunu en seri şekilde AAKKM'ne ulaştırır.

g) AK hareketinde bütün grup (birlik) ve unsurlar arama bölgesinin tespit edilmesinde, uygun makyaslı deniz, kara ve havacılık haritalarını kullanırlar. Mevkiler coğrafi koordinatla bildirilir.

h) 3 üncü maddede açıklanan bakanlık ve kuruluşların ilgili birimlerinin AK hareketine ne şekilde katılacakları kendi AK yönergelerinde belirtilir.

i) Açık denizler üzerinde icra edilecek AK hareketinde komşu ülkelerin AKKM'leri ile yapılacak işbirliği esasları, uluslararası kurullarla veya Türkiye ile sözkonusu ülkeler arasında yapılacak olan anlaşmalarla tespit edilir.

j) Açık denizler üzerindeki hava sahasında, ICAO kurallarına göre tanınan AK sorumluluğu, denizdeki AK faaliyetlerini kapsamaz. Türkiye'nin karasularının dışındaki denizlerde AK hizmetleri vereceği bölgeler, ilgili devletlerle yapılacak anlaşmalarla tespit edilir,

İlgili devletlerle anlaşma yapıncaya kadar karasuları dışında AK hizmeti verebilecek açık deniz alanlarının koordinatları Ek 4'deki haritada belirtilmiştir.

k) AK faaliyetleri sonucunda, denizden kurtarılacak eşyalar ve sair mallar hakkında, 1615 sayılı Gümrük Kanununun "Denizden Kurtarılan Eşya Rejimi"ni düzenleyen Yedinci Ayırımında yer alan "Kazaya uğrayan gemiler ve eşya" başlıklı 139 uncu maddesi hükümleri ile Gümrük Yönetmeliği'nin 1085 ve 1086 ncı maddeleri hükümlerine göre işlem yapılır.

Olağanüstü Haller ve Acil Durum Safhaları

Madde 7 - Olağanüstü haller ve acil durumlar ile ilgili safhalar şunlardır:

a) Deniz ve hava vasıtasının veya personelinin yeri ile ilgili malumatın mevcut olmaması veya karşılaştıkları muhtemel müşkülât hakkında belirli zaman ve kriterler içinde, bilgi temin edilmemesi sebebiyle, emniyet ve can güvenliğinden şüphe edildiğinde "şüpheli safha" ilan edilir.

b) Deniz veya hava vasıtasının mevkii, durumu ve hareketi ile ilgili malumatın devamlı surette alınamaması veya ciddi bir müşkülât içinde bulunmasının kesinlikle kaçınılmaz olması sebebiyle vasıta veya personelinin emniyetinin tehlike içinde olduğu biliniyorsa "alarm safhası" ilan edilir.

c) Deniz veya hava vasıtasının veya personelinin durumu ve mevkii ile ilgili malumatın devamlı surette alınamaması veya birlik veya personelinin ölüm tehlikesine ma-

ruz kaldığına dair kesin malumatın alınması üzerine "tehlike safhası" ilan edilir.

Organizasyon

Madde 8 - Bu Yönetmelik esasları çerçevesinde, AK'da görevlendirilen birimler Ek 3, 3/1, 3/2, 3/3'de gösterilmiştir.

İlgili bakanlık ve kuruluşların AK birimleri, kendi yönergelerinde gösterilir.

Arama-Kurtarma Komuta Kontrol Sistemi

Madde 9 - Arama-Kurtarma Kontrol Sistemi aşağıda belirtilmiştir.

a) Türk hava sahası, içsular, karasuları ve açık denizlerde, tehlike içinde bulunan hava ve deniz vasıtalarına ait AK hizmetleri 6 ncı maddeye göre yapılır. Bu çalışmaların koordinasyonu AAKKM'nce yürütülür.

b) Mevzuatımıza tabi olarak, AK'nın yapılacağı bölgeyi belirlemek, kazaya uğrayan insanları kurtarmak için, komşu devletlerin AKKM'leri ile işbirliği yapılabilir.

c) AK hareketinin koordinasyon sorumluluğu AKKM'lerine verilmiştir. Şartlar icap ettirdiği takdirde kazayı ilk öğrenen birim, kendi inisiyatif ile, en kısa zamanda AK faaliyetine başlar ve en seri vasıta ile de ilgili AKKM'ne bilgi verir. Ayrıca bölgedeki kuruluş ve grupların (birliklerin) yöneticileri ve grup (birlik) amirleri (komutanları), kendi kanallarından herhangi bir tehlike mesajı almaları halinde, mesaj hakiki olsun olmasın, derhal AKKM'ne haber verir ve AK hareketinin vaktinde yapılması için AKKM'ni ve/veya YAKKM, TAKKM, TAKM'ni gelişmelerden haberdar kılar.

d) Hava vasıtaları, suüstü ve denizaltı gemileri ve kara vasıtaları her an bir AK hareketine katılacak şekilde hazırlanmalıdır. AK ile ilgili bütün grup (birlik) ve kuruluş personeli AK usullerini bilmekle yükümlüdür.

e) AK hareketine tahsis edilen bütün unsurlar, olay yeri amirinin (komutanının) hareket kontrolünde AK hareketine iştirak ederler.

Arama-Kurtarma Koordinasyon Merkezlerinin Görevleri

Madde 10 - Arama-Kurtarma koordinasyon merkezlerinin görevleri şunlardır:

a) Sorumluluk sahalarında mevcut AK imkanları hakkındaki bütün bilgileri elinde bulundurmak; bunları tablo ve haritalar halinde muhafaza etmek, bu bilgilerde ve dökümanlarda vuku bulacak son değişiklikleri ilgili bakanlık ve kuruluşlar aracılığı ile AKKM'lerine zamanında bildirmek,

b) Komşu devletlerin AKKM'leri ve milli YAKKM, TAKKM/TAKM'leri ile devamlı muhabereyi temin etmek,

c) 3 üncü maddede belirtilen bakanlık ve kuruluşlar ile koordineyi sağlamak,

d) Sorumluluk sahasındaki meteorolojik durumu devamlı takip etmek,

e) Tehlike haberlerini değerlendirip, ayrıntılı bilgi toplamak,

f) Şüphe, alarm ve tehlike safhalarına ait mevcut bütün bilgileri ve hareket ile ilgili gelişmeleri devamlı olarak ilgili YAKKM'lerine aktarmak.

Muhabere

Madde 11 - AK faaliyetlerinde haberleşme, aşağıda belirtildiği şekilde gerçekleştirilir.

a) AK haberleşmesinin amacı, AK hareketinin yapılmasını temin etmektir. Bu maksatla muhabere sistemi; uçaklardan, suüstü ve denizaltı gemilerinden tehlike mesajlarının süratle gönderilmesini sağlayacak nitelikte, gönderilecek mesajların kurtarmayı planlamak ve tatbik etmekten sorumlu kuruluş ve gruplara (birliklere) süratle intikal ettirilmesini sağlayacak şekilde, muhtelif AK gruplarının (birliklerinin) birbirleri ile en iyi şekilde koordinasyon yapmalarına imkan verecek kapasitede, kontrol üniteleri ve radar ve haberleşme istasyonları ile AK grupları (birlikleri) arasında muhabereyi temin edecek nitelikte, tesis edilir.

b) AK birimleri, deniz veya hava vasıtalarının veya personelinin olağanüstü hal ve acil durumla karşılaştığı veya kaybolduğu hallerde görevlendirileceği için, muhabere teşkilatının da bu amacı en iyi şekilde sağlayacak vasıf ve özellikte olması gereklidir. İlgili bakanlık ve kuruluşlar yukarıda belirtilen amaca yönelik muhabere teşkilatlarını, iç mevzuatı da gözönüne alarak kurarlar ve kendi yönergelerinde yayımlarlar.

c) AK personeli tarafından kullanılan, yerden havaya haberleşme işaretleri, özel pano ile ve beden işaretleri ile haberleşme esasları, Ulaştırma Bakanlığı AK yönergelerinde gösterilir. Uluslararası tanımlar ve bunların kısaltmaları Ek 1'de gösterilmiştir.

d) Kazazedeler, AK grupları (birlikleri) ve uçak, helikopter, gemi ve diğer taşıtlar ile dinleme istasyonları arasında kullanılan uluslararası frekanslar ve bunlarda meydana gelecek değişiklikler, Ulaştırma Bakanlığı tarafından yayınlanır. Kullanılmakta olan frekanslar Ek 2'de belirtilmiştir.

e) AKKM muhabere irtibatlarının kurulmasında; AKKM'nin komuta ve kontrol görevlerini yapabilmesi için gerekli muhabere vasıtalarının temin edilmesi, AAKKM'den AKKM'lerine, YAKKM'ne ve tali merkezlere, AKG'na (AKB'ne) telli ve/veya telsiz muhabere imkanlarının tesis edilmesi, AKKM'nin bir AK hareketine katılacak diğer teşkilat ve kuruluşlarla, bu kuruluşların da doğrudan doğruya AK görevleri ile görevlendirilmiş hava üsleri, kara ve deniz birlikleri, polis, jandarma ve sivil makamlar arasında mevcut telli hatlar ve telsiz irtibatlarının geliştirilmesi, alarm safhalarının ilanı halinde, AKKM'nin diğer komşu AKKM'leri ile en kısa zamanda muhabereye geçmesi ve alarmdan sonra da AK faaliyeti devam ettiği müddetçe komşu AKKM ile muhabere irtibatının idame ettirilmesi, alarm maksatları için lüzumlu, en süratli ve en uygun muhabere vasıtalarının AKKM'leri tarafından önceden tespit ve tesis edilmesi, sağlanır.

Eğitim

Madde 12 - AKKM'leri ile AK hareketına katılan kuruluşlarda görev alacak personel, uluslararası ve milli mevzuat ve usullere göre eğitilir. İlgili kuruluşlar, Ulaştırma Bakanlığı koordinatörlüğünde yılda en az bir defa müştereken AK tatbikatı yaparlar.

Yürürlük

Madde 13 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14 - Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

YABANCI ÜLKELERDEN TEBLİĞ İSTEMİ İLE İLGİLİ ADALET BAKANLIĞI TEBLİĞİ

Yabancı ülkelerden tebliğ istemi ilgili en son değişiklikler Tebligat Tüzüğü'nün 37. maddesi uyarınca 4 Şubat 1986 tarih ve 19009 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Aşağıda belirtilen değişiklikler dışında; 13/2/1985 tarih 18665 sayılı, 19/1/1984 tarih 18286 sayılı, 12/2/1983 tarih 17957 sayılı, 23/4/1982 tarih 17673 sayılı ve 9/1/1981 tarih 17215 sayılı Resmî Gazete'lerde yayımlanan değişikliklerle 17/3/1980 tarih 16932 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan cetvel 1989 yılı içinde geçerli olacaktır.

1 - Yurtdışı tebliğ işlemlerinde 9/4/1981 tarih ve 9131 sayılı Genelge'mizde belirtilen esaslarla, geçmiş yıllarda Resmî Gazete'de yayımlanan önceki Bakanlığımız tebliğlerinde değinilen hususlara uyulmasına özen gösterilmesi,

2 - Diplomatik ayrıcalığı bulunan misyon mensuplarına yapılacak tebliğle ilgili belgelerin ve bu konudaki yazıların doğrudan Bakanlığımıza gönderilmesi,

3 - Yabancı misyon mensupları veya yabancı elçilik ve konsolosluklarda görevli kişilerle ilgili dava ve icra takiplerinde;

24/12/1984 tarih ve 18615 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6/11/1984 tarih ve 84/8724 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla katılmamız uygun bulunan 4/9/1984 tarih ve 3042 sayılı Kanunla onaylanan "Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi"nin 22, 30, 31 ve 37'nci maddeleri hükümlerinin de gözönünde tutulması,

4 - Özel Hukuk ilişkilerinden doğan hukuki uyuşmazlıklarda yargı bağımsızlığı tanınmayan hallerde de yabancı devletin diplomatik temsilcilerine yapılacak tebliğlerde "Tebligat Tüzüğü"nün 45 inci maddesinde işaret edilen usullere uyulmasını sağlanması,

5 - Yurtdışı tebliğ istemlerinde "Tebligat Tüzüğü"nün 37. maddesi uyarınca;

a) Avrupa ve Ortadoğu ülkeleri için 7.500.- TL.

b) A.B.D., Avusturalya ve Uzakdoğu ülkeleri için 10.000.- TL.

c) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti için 5.000.- TL.nin yurtdışı P.T.T. tebligat gideri olarak alınması,

d) Bu durumda, tebliğ ve istinabe evrakına pul yapıştırılmaması, eklenmemesi, sözü edilen posta giderinin, bundan böyle Bakanlığımızdan herhangi bir duyuru beklenilmeden ilgisince gideceği ülkeye göre tesbit edilerek Maliye'nin "Muhtelif Gelirler" hesabına yatırılması ve bu yatırılmaya ilişkin makbuzun gönderilen tebliğ ve istinabe belgelerin eklenmesi veya makbuz tarih ve numarasının, Bakanlığımıza yazılan sevk yazısında belirtilmesi,

6 - İstinabe istemlerinde de; günün koşullarına bağlı ve ileriye yönelik olarak gerçeğe uygun bir yaklaşımla istinabe avanslarının bir talimat için asgari 100.000.- TL. mahkeme veznesine depo ettirilmesi, vaki olan istinabe istemlerinde birden fazla tanık olursa (bir tanığın istima giderine karşılık olan 100.000.- TL.den başka) diğer her tanık için ayrı ayrı 75.000.- avansın daha yatırılması, ve ayrıca istinabe belgelerinin yurtdışı posta masrafının da 5 inci maddede belirtilen miktar üzerinden "Hazine"nin gideri karşılığı Maliye'nin ilgili hesabına öncelikle yatırılması ve istanebe belgelerinin Bakanlığımıza gönderilmesi sırasında, gönderme yazısında yatırılan istanebe avansı miktarı ile posta giderlerinin ayrı ayrı bildirilmesine özen gösterilmesi,

7 - Almanya'dan gayri diğer devletler; istima istemlerimizin yerine getirilmesinde çok nadir istima masrafı talep ettiklerinden, bu memleketlere gönderilecek talimatlara ilişkin olarak istima masrafını karşılamak üzere dava ilgililerine, herhangi bir para depo ettirilmemesi, ancak talimatın yerine getirilmesinden dolayı talep edilebilecek her türlü masrafı ödeyeceği konusunda, yabancı ülkeye talimat yazılmasını isteyen veya buna neden olan dava ilgisinden TAAHHÜTNAMEYE alınması suretiyle işlemlerimize yön verilmesi,

8 - Kan tahlili, hesap incelenmesi, bilirkişi tetkikatını içeren diğer talimat istemlerinde; yabancı mahkemenin bu konuda yapacağı işlem ve bilirkişiye takdir edeceği ücretin peşinen tesbiti imkân dahilinde olmadığından, yabancı mercice istenecek gerçek istima masrafı ödetilmek kaydıyla bu hususta ve öncelikle 150.000.- TL. istinabe avansının mahkeme veznesine peşinen depo ettirilmesi suretiyle meselenin çözüme bağlanması,

Gerekmektedir.

403 Sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun Bazı Maddelerinin

Değiştirilmesine Dair Kanun

Kanun: 3540 - 20 Nisan 1989

RG. 29 Nisan 1989-20153

MADDE 1. - 11.2.1964 tarihli ve 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 10 ve 11 inci maddelerinin ortak başlığı ile 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. Bakanlar Kurulu kararının hükmü ve vatandaşlığa alınmada usul

A) Bakanlar Kurulu kararının hükmü

Madde 10 - Şartsız olarak vatandaşlığa alınma Bakanlar Kurulu kararı tarihinden itibaren hüküm ifade eder.

Bakanlar Kurulunca bir şarta bağlı olarak vatandaşlığa alınmasına karar verilenler için vatandaşlığa alınma kararı, bu şartın yerine getirildiğinden İçişleri Bakanlığınca tespit edildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.

İki yıl içerisinde şartların yerine getirilmemiş olması halinde İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine vatandaşlığa alınma kararı Bakanlar Kurulunca iptal edilir.

MADDE 2. - 11.2.1964 tarihli ve 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) Vatandaşlığa alınmada usul

Madde 11 - Türk vatandaşlığına alınma başvurusu ilgilinin oturduğu yerin en büyük mülki idare amirine, yabancı ülkelerde Türk konsolosluklarına bir dilekçe ile yapılır.

Bu makamlarca hazırlattırılacak dosya, gereği yapılmak üzere İçişleri Bakanlığına gönderilir.

Vatandaşlığa alınma dileğinde bulunan kişi hakkında, bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikle tespit edilecek esaslara göre soruşturma yapılarak gerekli şartların bulunup bulunmadığı araştırılır. Durumları uygun görülenlerin vatandaşlığa kabulü için Başbakanlığa teklifte bulunulur; uygun görülmeyenlerin başvuruları, İçişleri Bakanlığınca reddedilir.

MADDE 3. - 11.2.1964 tarihli ve 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 45 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 45 - Bakanlar Kurulu kararı ile Türk vatandaşlığına alınanlardan gerekli görülenler ile Türk vatandaşlığını kaybedenlerin tam hüviyetleri Resmî Gazete'de yayımlanır.

Bunlardan adresi bilinmeyenler hakkında ilanen tebliğ, bu yayım tarihinden itibaren bir yıl sonra yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE -1312 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu hükümlerine göre vatandaşlıktan iskat edilmiş, doğuştan Türk vatandaşı olan kişilerin bu Kanunun yürürlük tarihinden başlayarak iki yıl içinde yeniden Türk vatandaşlığına girmek isteğinde bulunmaları ve vatandaşlığa alınmalarında bir sakınca görülmemesi halinde, haklarında 403

sayılı Kanununun 8 inci maddesi hükümlerini uygulanmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 4. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**Devlet Arşivlerinde Araştırma veya İnceleme Yapmak İsteyen
Türk veya Yabancı Uyruklu Gerçek veya Tüzel
Kişilerin Tabi Olacakları Esaslar**

BKK. 89/14028 - 19 Nisan 1989

RG. 12 Mayıs 1989 - 20163

Amaç

Madde 1- Bu Esasların amacı, Devlet arşivlerinde veya genel ve katma bütçeli dairelerle (saklama, ayıklama ve imha işlemleri kendi mevzuatına tabi olmak kaydıyla Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Milli İstihbarat Teşkilatı hariç) mahalli idareler, üniversiteler ve bunlara bağlı sabit ve döner sermayeli kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri, özel kanunlarla kurulan kamu bankaları ve teşekkülleri elinde bulunan arşiv malzemesi üzerinde araştırma veya inceleme yapmak, örnek almak isteyen Türk veya yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişilerin bu faaliyetlerini düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 - Bu Esaslar, tasnif edilmiş ve taşıdığı tarihin üzerinden en az elli sene geçmiş arşiv malzemesi üzerinde Türk uyruklu gerçek veya tüzel kişiler ile Türkiye'ye girmesi yasak olmayan yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılacak araştırma ve inceleme faaliyetlerine ilişkin esas ve usulleri kapsar. (10 uncu maddenin (e) bendi hükmü saklıdır.)

Dayanak

Madde 3 - Bu Esaslar, 16/5/1988 tarihli ve 19816 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'in 10 uncu maddesi uyarınca hazırlanmıştır.

Müracaat Şekli

Madde 4 - Yurt içinde bulunan ve Devlet Arşivlerinde araştırma ve inceleme yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişilerden Türk uyruklu olanlar ile vekilleri (Ek-1) formu-

nu, yabancı uyruklu olanlar ile vekilleri ise (Ek-2) formunu doldurmak suretiyle;

a) Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü elindeki arşiv malzemesi üzerinde araştırma ve inceleme yapmak için bu Genel Müdürlüğe,

b) Adı geçen Genel Müdürlük dışındaki araştırmaya açık arşivlerde inceleme ve araştırma yapmak için, bunların bağlı olduğu bakanlık veya kuruluşa,

bizzat veya posta ile müracaatta bulunurlar.

Bu müracaat, yurt dışında T.C. büyükelçilik veya başkonsolosluklarına yapılır. Bu temsilcilikler, birinci fıkrada belirtilen usule uygun olarak doldurulan formlarla yapılan müracaatı, varsa görüşleriyle birlikte, süratle Dışişleri Bakanlığına gönderirler. Dışişleri Bakanlığı müracaatı, en seri vasıta ile, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüne veya araştırma yapılacak arşivin bağlı olduğu bakanlık veya kuruluşa intikal ettirir.

Müracaatların işleme konulması

Madde 5 - a) Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünde yapılacak her türlü araştırma, inceleme ve örnek alma talepleri bu Genel Müdürlükçe işleme konulur.

b) Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü dışındaki araştırmaya açık arşivlerde yapılacak müracaatlar ile ilgili işlemler ise, sözkonusu arşivin bağlı olduğu bakanlık veya kuruluşca yerine getirilir.

c) Devlet Arşivleri genel Müdürlüğü ile (b) bendinde belirtilen ilgili bakanlık ve kuruluşlar; bu Esaslarda öngörülen hükümleri de gözönünde bulundurmak suretiyle, araştırma ve inceleme taleplerini aynen veya sınırlandırmak suretiyle kabul veya reddedebilirler.

Müracaatların reddini gerektiren durumlar.

Madde 6 - a) Henüz tasnifi tamamlanmamış veya yararlanılamayacak derecede hasara uğramış arşiv malzemesinin sözkonusu olduğu,

b) Araştırma ve inceleme talebinde bulunan kişinin onsekiz yaşından küçük olduğu veya medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmadığı (İlgili öğretim kurumunun müracaatta bulunması kaydıyla, 18 yaşından küçük öğrencilerin durumu saklıdır.).

c) 12 nci madde hükmüne uyulmadığının anlaşıldığı,

hallerde, Devlet arşivlerindeki araştırma ve inceleme talepleri reddolunur.

Müracaatların cevaplandırılma süreleri

Madde 7 - a) Türk veya yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişiler tarafından yurt içinde yapılan müracaatlar, ilgili arşiv kurumunca müracaatın yapıldığı gün veya en geç bunu izleyen ilk iş günü zarfında karara bağlanır.

b) Dışişleri Bakanlığı; yurt dışındaki T.C. büyükelçilikleri veya başkonsoloslukları kanalıyla, Devlet arşivlerinde araştırma ve inceleme talebinde bulunan Türk veya ya-

bancı uyruklu gerçek veya tüzel kişiler ile vekillerine, müracaatlarının sonucunu en geç otuz gün içinde duyurur. Bu süre, müracaatın ilgili T.C. temsilciliğince alındığı tarihten itibaren başlar.

Taahhütname, araştırma süresi ve giriş kartı

Madde 8 - a) Araştırmacılara, arşivdeki çalışmalarında uymak zorunda buldukları şartlar ve yükümlülükler bildirilir ve kendilerine bu yükümlülüklerle uyacaklarını teşvik eden Taahhütname (Ek-3) imzalatılır.

b) Araştırmacılar için, bir yıl süreli "Arşive Giriş Kartı" tanzim edilir ve bu kart arşivde muhafaza edilir. Kartların süreleri yeniden birer yıllık dönemler için uzatılabilir.

c) Arşive giriş kartları, arşive her girişte bir kimlik belgesi karşılığında araştırmacıya teslim edilir. Araştırmacı, arşivde bulunduğu sürece bu kartı görünebilecek şekilde üzerinde taşır.

Araştırma ve incelemelerde uyulacak esaslar

Madde 9 - Araştırma ve incelemelerde aşağıdaki esaslar uygulanır.

a) Tasnifi tamamlanmamış arşiv malzemesi veya yararlanılamayacak derecede hasara uğramış belgeler incelemeye verilmez. Ancak, bu malzeme ve belgelerin, bir Devlet hizmetinin görülmesinde veya bir hakkın korunmasında ve ispatında delil olarak kullanılacağına anlaşılması halinde, görevli personelin nezaretinde incelemeye verilebilir.

b) Kataloglarda kayıtlı bulunsa dahi, onarıma alınmış arşiv malzemesi ile revize edilmekte olan fonlara ait malzemeler, bu işlemler bitene kadar araştırmacılara verilmez.

c) Araştırma ve inceleme, sadece arşiv malzemesinin fotokopisi veya mikrofilm üzerinde yapılır. Evrakın aslı, ancak karşılaştırma talebinde bulunulması halinde gösterilir.

d) Araştırmacılar, ancak kendi konuları ile ilgili arşiv malzemesi üzerinde araştırma ve inceleme yapabilirler. Bu çalışmalarını sırasında, konu ile ilgili arşiv malzemesinin tamamını kendi adlarına ayırttıramazlar.

e) Arşiv malzemesi talepleri, tarih ve saatine göre sıraya konularak karşılanır ve istenen belgelerin hangi gün ve saatte verilebileceği araştırmacıya bildirilir.

f) Araştırmacılar, bir gün içinde en çok onbeş vesika talep edebilirler.

g) Araştırmacılar, kendilerine teslim edilen vesikaların tamamını iade etmekten yenilerini talep edemezler. Ancak, alınmış olan belgelerle ilişkisi bulunan ve birlikte incelenmesi gereken diğer bir kısım belgelerin talep edilebilmesi için, ilk alınanlardan aynı sayıda belgenin iade edilmesi ve yeniden sıraya girilmesi gerekir.

h) Araştırmacılar vesikaları sayarak teslim alırlar ve aynı şekilde teslim ederler. Kendilerine teslim edilen vesikanın kaybolması halinde sorumluluk araştırmacıya aittir.

1) Araştırmacı, kendisine teslim edilen arşiv malzemesini başka bir araştırmacıya veremez, vesika üzerinden kopya çıkaramaz, fotoğraf çekemez.

i) Araştırmacı, kendisine teslim edilen arşiv malzemesini her türlü tahribat ve tahrifattan korumak zorundadır.

j) Araştırma ve incelemelerde sadece kurşun kalem ve silgi kullanılır.

k) Araştırma mahalline çanta, yazı ve fotoğraf makinası, palto ve benzeri eşyalarla girilemez.

l) Arşiv malzemesi, hiçbir şekilde araştırmacılara tahsis edilen mahalden dışarıya çıkarılamaz.

m) Araştırmacılara tahsis edilen mahalle, görevlilerden ve araştırmacılardan başkası giremez.

n) Çalışmalarına bir haftadan fazla ara verecek araştırmacı, elindeki belgeleri, arşiv depolarındaki asli yerlerine konulmak üzere iade etmek zorundadır.

Yukarıdaki şartlardan birinin ihlali halinde inceleme durdurulur ve araştırmacı hakkında mevzuat uyarınca gerekli işlem yapılır.

Araştırma ve inceleme taleplerinin özel izni gerektirdiği haller

Madde 10 - a) Türkiye'nin milli savunmasına ilişkin bulunan veya açıklanması halinde ülkenin kamu düzenine zarar verebilecek,

b) Güncel uluslararası sorunlar ile ilişkili olan veya açıklanması halinde Türkiye ile diğer yabancı ülkeler veya iki yabancı ülke arasındaki ilişkileri olumsuz şekilde etkileyecek,

c) Kişinin güvenliğini ve özel hayatının gizliliğini ilgilendiren,

d) Ülkenin jeolojik ve jeofizik yapısına, madenlerinin konumuna ve durumuna ilişkin olan,

e) 2 nci maddede öngörülen süreden daha yakın zamana taalluk eden,

hallerde; evrak, belge, plan, harita, kitap, tapu sicili, ruhsat v.b. gibi arşiv malzeme veya diğer arşivlik malzeme üzerinde inceleme yapılması ve örnek alınması özel izinle mümkün olabilir.

Araştırmacıların mükellefiyeti

Madde 11 - Devlet arşivlerinde araştırma ve inceleme yapan Türk veya yabancı uyruklu araştırmacılar, bu çalışmalarını neticesinde hazırladıkları ve yayımladıkları eserlerle ilgili arşive ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüne birer nüsha vermek zorundadırlar. Yabancı araştırmacılar ayrıca Dışişleri Bakanlığına da bir nüsha gönderirler.

Bu madde hükümlerine uymayanlara, bir daha araştırma ve inceleme imkanı tanınmaz.

T.C BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDE
ARAŞTIRMA TALEBİNDE BULUNAN TÜRKİYE CUMHURİYET
UYRUKLULAR İÇİN MÜRACAAT FORMU

Adınız Soyadınız : .....

Doğum Tarihiniz ve Yeri : .....

Baba Adı : .....

Ana Adı : .....

Nüfusa Kayıtlı Olduğunuz Yer : .....

İl : .....

İlçesi : ..... Kütük No : .....

Köy / Mahalle : ..... Cilt No : .....

Mesleğiniz : ..... Sahife No : .....

Göreviniz : .....

İşyeri Adresiniz : .....

Devamlı Adresiniz : .....

Telefon Numaranız : .....

Son Mezun Olduğunuz Okul : .....

Üyesi Bulduğunuz İlmî : .....

Kuruluşlar ve Dernekler : .....

Yapmak İsteddiğiniz : .....

Çalışmanın Konusu ve Süresi : .....

.....

.....

Arşivimizde Çalışma : .....

Yaptınızsa : .....

1. Çalışma Tarihi ve : .....

Konusu : .....

2.Yaptığınız Son çalış- : .....

maya Ait Makale ve : .....

Eserleriniz : .....

Osmanlı Paleofrafyası Bilginiz : Hiç Yok Zayıf Orta İyi Pekiyi

Beyanın doğruluğundan imza sahibi sorumludur.

Tarih: .../ ... / 19...
İmza:

**T.C BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDE
ARAŞTIRMA TALEBİNDE BULUNAN YABANCI UYRUKLULAR
İÇİN MÜRACAAT FORMU**

Adınız Soyadınız : .....

Mesleğiniz : .....

Göreviniz : .....

Uyruğunuz : .....

Türkiye'deki Adresiniz : .....

Ülkenizdeki Devamlı Adresiniz : .....

Telefon Numaranız : .....

Pasaport Numaranız : .....

Pasaportun Verildiği Yer : .....

Üyesi Bulduğunuz İlmî
Kuruluşlar : .....

Yapmak İsteddiğiniz Çalışmanın
Konusu ve Süresi : .....

.....

.....

Arşivimizde Çalışma
Yaptınızsa : .....

1. Çalışma Tarihi ve
Konusu : .....

.....

2.Yaptığınız Son çalışmaya
Ait Makale ve Eserleriniz : .....

.....

Osmanlı Paleofrafyası Bilginiz : Hiç Yok Zayıf Orta İyi Pekiyi
Beyanın doğruluğundan imza sahibi sorumludur.

Tarih: .../ .../ 19...

İmza:

Formu Daktilo ile doldurunuz.

TAAHHÜTNAME

"Arşivde Araştırma veya İnceleme Yapmak, Örnek Almak İsteyen Türkiye Cumhuriyeti veya Yabancı Uyruklu Gerçek veya Tüzel Kişilerin Uymak Zorunda Oldukları Hükümler"i dikkatle okudum.

Bu hükümlere ve Kurumun iç çalışma düzenine uyacağımı ve bunların tarafımdan ihlali halinde doğacak sorumluluk ve yükümlülükleri aynen kabul edeceğimi beyan ederim.

Beyan Sahibinin

Adı Soyadı :

Pasaport No:

Uyruğu :

Beyan Tarihi ...../...../19....

İş Adresi :

İmzası

Devamlı Adresi :

Fotokopi ve mikrofilm verilmesi

Madde 12 - Araştırma ve inceleme yapan Türk veya yabancı uyruklu kişilere araştırma ve incelemeye açılan belgelerin fotokopi veya mikrofilmler, belirlenen ücret karşılığında verilir veya gönderilir. Bu fotokopi ve mikrofilmler, çoğaltılıp ticari amaçla satılamaz.

Uygulanacak hükümler

Madde 13 - 4/4/1988 tarihli ve 88/12839 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türkiye'de İlmî Araştırma, İnceleme Yapmak ve Film Çekmek İsteyen Yabancılar veya Yabancılar Adına Müracaat Edenler ile Yabancı Basın-Yayın Mensuplarının Tabi Olacakları Esaslar, Devlet arşivlerinde yapılacak araştırma ve incelemede uygulanmaz.

Yürürlük

Madde 14 - Bu Esaslar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15 - Bu Esasları Başbakanlık yürütür.

MİLLETLERARASI HUKUK ve
MİLLETLERARASI MÜNASEBETLER
ARAŞTIRMA MERKEZİNİN YAYINLARI

PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF INTERNATIONAL
LAW AND INTERNATIONAL RELATIONS

- RÜSTOW, Alexander, Ham Maddelerin Milletlerarası Dağıtımı** (International Distribution of the Raw Materials). İ.ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 1, İstanbul 1945, 72 s.
- POLITIS, (Nicolas), Milletlerarası Ahlâk** (International Morality), (Çeviren: Ahmet Reşid Turnagil), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Tercüme Serisi: No. 1 İstanbul 1945, 127 s. (Kitabın sonunda, yazarın kısa yaşam öyküsüne yer verilmiştir.)
- BİLSEL, (Mehmet) Cemil, Birleşmiş Milletler San Fransisco Çalışmaları** (United Nations San Fransisco Conference), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 2, İstanbul 1946, XII+297 s.
- ANZILOTTI, Dionisio, Devletler Hukuku -Birinci Cilt-** (Giriş-Genel Teiriler), (Üçüncü İtalyanca basıdan çeviren: Sahir Eрман) (The Law of Nations, Vol. 1, Introduction/General Theories-3rd ed.). İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Tercüme Serisi: No. 2, İstanbul 1946, 387 s.
- SMITH, Herbert Arthur, The Changing Law of Nations**, Publications of the Turkish Institute of International Law, No. 3, University of Istanbul, İstanbul 1947, pp. 60.
- Devletler Hukuku Değişme Yolunda** (Çevirenler: Dr. Rabi Koral ve Orhan Nasuhioğlu), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 3, İstanbul 1947, 64 s.
- BRIGGS, Herbert W., The Progressive Development of International Law**, University of Istanbul, Publications of the Turkish Institute of International Law, No. 4, İstanbul 1947, pp. 46.
- Devletler Hukukunun Tedricî İnkişafı**, (Çevirenler: Dr. Rabi Koral ve Orhan Nasuhioğlu), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 4, İstanbul 1947, 48 s.
- POLITIS, Nicolas, Tarafsızlık ve Barış, Neutrality and Peace**, (Çeviren: Ahmed Reşid Turnagil), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, No. 6, İstanbul 1947, 148 s. (Kitabın sonunda, çeviren tarafından kaleme alınmış olan, sekiz sayfalık bir ek bulunmaktadır).

MAURY, Jacques, **Sur Questions de Droit International Privé**, Université d'Istanbul, Publication de l'Institut Turc de Droit International, No. 5, İstanbul 1948, 66 p.

Devletler Hususî Hukukuna Ait Bazı Meseleler, (Çevirenler: Doç. Dr. Rabi Koral ve Rahmi Çobanoğlu), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 5, İstanbul 1948, 72, s.

WILSON, Robert R., **International Law in Treaties**, University of Istanbul, Publications of the Turkish Institute of International Law, No. 5, İstanbul 1949, pp. 46.

Andlaşmalarda Devletler Umumî Hukuku, (Çevirenler: Doç. Dr. Rabi Koral ve Orhan Nasuhioğlu), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 5, İstanbul 1949, 48 s.

BİLSEL, (Mehmet) Cemil, **Milletlerarası Hava Hukuku** (International Air Law), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 6, İstanbul, 1948, XV+462 s.

WILSON, Robert R., **The United Nations and Organization of American States**, University of Istanbul, Publications of the Turkish Institute of International Law, İstanbul 1952, pp. 118.

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ve Amerika Devletleri Teşkilâtı, (Çeviren: İskender Taner), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, İstanbul 1952, 111 s.

AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU - Çeşitli Hukukî Sorunlar üzerine Konferanslar - (European Economic Community-Lectures on Various Legal Problems) İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 9, İstanbul 1973, VII+184 s.

SARICA, Murat, TEZİÇ, Erdoğan ve ESKİYURT, Özer, **Kıbrıs Sorunu** (Cyprus Question), İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 10, İstanbul 1975, X+475 s.

MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK ve MİLLETLERARASI USUL HUKUKU KANUNU ÖNTASARI SEMPOZYUMU - 22/24 Kasım 1976 - (The Symposium on the Draft Act of Private International Law and International Procedure - November 22/24, 1976). İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 11, İstanbul 1978, VII+294, s.

LOZAN'IN 50. YILINA ARMAĞAN (STUDIES IN COMMEMORATION OF THE LAUSANNE PEACE TREATY ON ITS 50th ANNIVERSARY), İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 12, İstanbul 19789, XII+280 s.

HIFZI TİMUR'UN ANISINA ARMAĞAN, (IN MEMORIAM HIFZI TİMUR) İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 13, İstanbul 1979, XXIII+1087 s.

SON GELİŞMELER KARŞISINDA HUKUKİ AÇIDAN VİZE SORUNU, - Milletlerarası Hukuku ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü'nün Hazırladığı RAPOR ve TARTIŞMA (23 Ocak 1981) - (THE VISA PROBLEM, UNDER THE RECENT ISSUES AND FROM THE LEGAL POINT OF VIEW - Report prepared by the Institute of International Law and International Relations and Debate, January 23, 1981). İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 14, İstanbul 1981, XI+92 s.

AET'NİN GÜMRÜK SINIRLARI ve EGE SORUNU, - Prof.Dr. Sevin Toluner tarafından hazırlanan Rapor ve Tartışmalar / 27 Kasım 1981 - (CUSTOMS TERRITORY OF E.E.C. AND AEGEAN DISPUTE - Report prepared by Prof. Dr. Sevin Toluner and Debate November 27, 1981), İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 15, İstanbul 1982, 73 s.

NOMER, Ergin ve ESKİYURT, Özer, Avrupa Sözleşmeleri: -Cilt II- (European Conventions, Vol. II). İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları: No. 16, İstanbul 1982, 402 s. (Ayrıca bkz. Aynı yazarlar, Avrupa Sözleşmeleri, İ.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1975, IX+800 s.).

KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİNİN MİLLETLERARASI HUKUKA İLİŞKİN BAZI SORUNLARI - Sempozyum- (6-7 Mayıs 1982) (Some Problems of Turkish Federated State of Cyprus concerning International Law-Symposium-May 6/7, 1982), İ.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1983, VII+196 s. (Sempozyum, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Araştırma ve Uygulama Merkezince düzenlenmiştir.).

TOLUNER, Sevin, Limni Adasının Hukuki Statüsü ve Montreu Boğazlar Konvansiyonu (Summary of Conclusions: "The Pretended Right to Remilitarize the Island of Lemnos" Dees not Exist), Milletlerarası Hukuku ve Milletlerarası Münasebetler Araştırma ve Uygulama Merkezi yayını No: 17, İstanbul 1987, VIII+96 s.